

na stopnišče pred sprednjim (osvetlenim) delom cerkve, sam pa sem se umaknil v avto. Ni dolgo trajalo, ko je izza cerkve silovito priletel samec pegaste sove. Nekajkrat je zaokrožil, nato pa se je spustil na višino enega metra nad kasetofonom in nekaj časa lebdel nad njim. Ko je uvidel "potegavščino", je odletel nazaj v smeri, od koder je priletel.

Opisani poskus kaže na odlično razvit sluh pri pegasti sovi in sposobnost natančnega lociranja vira oddajanja zvočnih signalov.

Pegasti sovi sta leta 1996 v Plečnikovi cerkvi v Črni vasi tudi gnezdili. *Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana*

VELIKI SKOVIK *Otus scops*
EURASIAN SCOPS OWL - On 1st

June 1996 singing at Hrastje near Poljčane

Maja 1996 sem opravil več popisov oziroma opazovanj sov na različnih koncih Slovenije. Tako sem sove opazoval oziroma poslušal tudi 5.5.1996 v zaselku Hrastje pri Poljčanah. Ob gozdu na hribu, kjer ležijo Hrastje, sem okoli 23.00 zaslišal skovikanje enega in malo pozneje še drugega velikega skovika. Sovi sta bili od mene oddaljeni kakih 50 do 80 metrov, zato sem ju skušal izzvati s posnetkom skovikovega oglašanja. A žal sem s tem povzročil ravno nasprotni učinek od pričakovanega. Skovika sta se oglašala še približno deset minut, potem pa sta utihnila.

Poslušana osebkata bi lahko imel za preletnika, če se mi ne bi 1.6.1996 ob 2.00 ponoči spet ponudila priložnost poslušati petje velikega skovika. Tako je omenjena vrsta upravičeno dobila status možne gnezdilke na področju Dravinjske doline, kar je pomemben podatek za to v celinski Sloveniji redko sovjo vrsto. *Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana*

ČRNA ŽOLNA *Dryocopus martius*
BLACK WOODPECKER - on 8th April 1995
flying above Lake Ptuj

8.4.1995 je bilo na Ptujju pretežno jasno, vendar zelo vetrovno vreme. Kljub temu sva se z B. Rubiničem odločila za sprehod

okoli akumulacijskega jezera, in imela sva kaj videti. Med okoli tisoč petstotimi mlakaricami *Anas platyrhynchos* sva na jezeru med drugim opazovala še samca in samico tatarske žvižgavke *Netta rufina*, okoli 20 regelj *Anas querquedula*, okoli 50 kreheljcev *Anas crecca*, 10 rac žličaric *Anas clypeata*, 15 zvoncev *Bucephala clangula* in še nekaj drugih vrst rac, vmes pa sva opazovala še nekaj vrst galebov: 6 malih *Larus minutus*, kakih 1500 rečnih *Larus ridibundus*, 3 sive *Larus canus* in 10 rumenonogih galebov *Larus cachinnans*.

Ko sva tako zagreto preštevala ptice na jezeru, naju je glasno preletela črna žolna. Nenavadno je bilo potem opazovati, kako je letela prek jezera proti nasprotnemu bregu, saj sva jo dotlej poznala le iz gozdnatih predelov.

Pozneje sva na jezerskem nasipu opazovala še nekaj pobrežnikov, kot so mali deževnik *Charadrius dubius* (4), togotnik *Philomachus pugnax* (4), pikasti martinec *Tringa ochropus* (2) in mali martinec *Actitis hypoleucos* (6). Za konec naj omenim še ribjega orla *Pandion haliaetus*, ki sva ga opazovala, ko je letel nekje nad Šturmovci. *Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana*

SIRIJSKI DETEL

Dendrocopos syriacus

SYRIAN WOODPECKER - 2 males and a female on 11th January 1997 near Maribor

Dne 11.1.1997 sem popisoval vodne ptice med Staršami in Meljem (Maribor) ob reki Dravi. V kraju Trčova pri Malečniku sem okoli 13. ure zaslišal meni nepoznano oglašanje, ki je prihajalo iz bližnjega sadovnjaka. Kljub prepričanju, da gre najverjetneje samo za velikega detla *Dendrocopos major*, sem sklenil, da si stvar podrobneje ogledam. Kar nekaj časa sem potreboval, preden sem zagledal skrivnostnega ptiča, a sem bil toliko bolj presenečen, ko sem prepoznal samico sirijskega detla. Med opazovanjem se mi je nekajkrat zazdelo, da nekoliko stran slišim še eno takšno oglašanje. Na odgovor pa mi ni blo treba dolgo čakati, saj je čez nekaj časa od nekod priletel še samec in se pridružil samici pri kljuvanju v staro

jablano. Takoj ko je ta odletel, sem na drugem drevesu zagledal še enega samca. Nato sta se oba začela spreletavati po sadovnjaku, pri tem pa sta se ves čas oglašala. Oglašanje je bilo popolnoma drugačno, veliko bolj mehko od oglašanja velikega detla, čeprav pri mojem prvem srečanju s to vrsto leta 1993 v Šturmovcih nisem dobil takšnega vtisa. Tudi nenehno spreletavanje z drevesa na drevo mi je delovalo nekoliko neobičajno za detla nasploh. Pri tem sem poleg značilne manjkajoče prečne črte na glavi opazil še svetlo rožnato podrepno perje, ki se pri opazovanju z bližine precej razlikuje od živo rdeče obarvanosti zadka pri velikem detlu.

Ceprav zimska opazovanja ponavadi niso najbolj primerna za ustvarjanje mnenj o domnevni možnosti gnezditve, v tem primeru govorita v prid tej domnevi vsaj dve dejstvi. Najprej zbuja pozornost opazovanje treh osebkov na eni sami lokaliteti, nato pa še zelo agresivno vedenje enega izmed samcev sirijskega detla do samca velikega detla, ki se mu je po naključju preveč približal. Morebitno gnezditev v omenjenem sadovnjaku ali bližnji okolici bom prav gotovo preverjal v primernejšem času, saj mi ni znano, da bi bila v novejšem obdobju poznana gnezditev sirijskega detla v Sloveniji. *Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor*

KMEČKA LASTOVKA *Hirundo rustica*
BARN SWALLOW - 4 nests in a public garage on August 1996 in Ljubljana

V Ornitološkem atlasu Slovenije Iztoka Geistra lahko o kmečki lastovki *Hirundo rustica*, med drugim preberemo tudi to, da "je še po drugi svetovni vojni gnezdila po naših mestih, kjer so imele na zunanji mestne hiše zadaj dvorišče in hlev. To agrarno lice naših mest je seveda danes preteklost". Nadalje avtor citira Schiavuzzija (1842), ki je za Piran ugotavljal, "da prihajajo kmečke lastovke v mesto le loviti žuželke, ne pa da bi gnezdile", in Schulza (1890), ki je za Ljubljano navedel, "da so v Ljubljani redke".

Ker sem si zapomnil te trditve, sem bil spomladi (aprila 1996) toliko bolj presečen, ko sem opazoval štiri pare kmečkih lastovk, ki so pričele v garaže 15 let starega trnovskega naselja med Trnovsko in Vogelno ulico znašati gradivo za gnezda. Za osnovo (podlago) so si izbrale cevaste kovinske ščitnike za električni kabel, pritrjen na stropne betonske nosilce. Tu sem si lahko kmalu ogledal 4 značilna gnezda kmečkih lastovk. Od petih garažnih vhodov so si lastovke izbrale za gnezdenje zadnja dva vhoda, kjer so na kovinskih nosilcih zgradile po dve gnezdi. V prvem primeru (zadnji vhod) sta gnezdi med seboj oddaljeni okrog 4,5 m, v drugem (predzadnji vhod) pa le 2 m. Gnezda so na višini 3 m in obrnjena proti jugu. Od roba vhoda v garažo so odmaknjena 4 m. Omenil bi še, da sta bili v avgustu (ko to pišem), aktivni le zadnji dve gnezdi na zadnjem garažnem vhodu, ki sta tudi na pogled nekoliko višji. To sem ugotovil po lastovičjih iztrebkih na asfaltu pod gnezdi in ker sem poleg gnezd v slabem vremenu tam opazil počivati kmečko lastovico. Pod gnezdom v predzadnjem garažnem vhodu iztrebkov v avgustu nisem opazil. Iz tega sklepam, da je šlo tu za drugo (ali celo tretjo) gnezditev v tem letu?

Slika, ki mi jo ponujajo pogled na leteče mušice loveče in oglašajoče se lastovke med obema blokoma v Trnovem me navdaja z občutkom, da se je kmečka lastovka pričela navajati na izrazito mestno življenje in da ni več redka v mestu. Skratka, menim, da ni več toliko odvisna od bližine hleva. V Trnovem vem le še za 2 hleva z nekaj glavami živine (blizu trnovske cerkve), ki pa po mojem trdnem prepričanju kaj malo vplivata na splošne prehranske razmere in mikroklimo v tem stanovanjskem okolišu.

Opisani primer se tudi ne ujema najbolj z navedbami Schiavuzzija in Schulza. Ker velja za vse lastovke, da se rade vračajo na mesta izvalitve, predvidevam, da bo gnezd naslednje leto še več, da se bo številčnost kmečke lastovke torej povečevala. Tako imenovani lastovičji "homing" ali visoka stopnja zvestobe rodnemu mestu je za nadaljevanje opisanega pojava gnezd v mestu dobro znamenje. Vse kaže,